

Edunvalvonnan toimenpiteitä 2024

MKH 16.9.2024

Anne Kokkonen, aluekehityspäällikkö

Tärkeimmät edunvalvontateemat 2024 Etelä-Savossa, Mkh 22.1.2024

1. Itä-Suomen erityiskohtelu
2. Maakunnan saavutettavuuden (sisäinen+ulkoinen) parantaminen
3. EU-aluekehitysvarojen turvaaminen seuraavalla EU-ohjelmakaudella
4. Metsäpoliittisen päätösvallan säilyminen alueilla
5. Matkailuun suunnattavien panostusten kasvattaminen
6. Osaamisen ja TKI-toiminnan vahvistaminen
7. Energiapolitiikkaan vaikuttaminen
8. Kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistus
9. Hyvinvointialueiden tulevaisuus ml. Rahoitus
10. Monipaikkaisuuden edistäminen

1. Itäisen Suomen erityiskohtelu

- Orpon käynnistämän Itäisen Suomen ohjelman valmistelun tavoitteena on vauhdittaa alueen taloudellista kasvua, elinvoimaa, investointeja, osaamista ja työvoiman saatavuutta. Lisäksi sillä pyritään vaikuttamaan koko Suomen huoltovarmuuteen, omavaraisuuteen ja turvallisuuteen vallitsevassa turvallisuuspoliittisessa tilanteessa. Ohjelmaa on työstetty maaliskuusta alkaen pääministerin asettamassa valmistelutyöryhmässä ja neuvottelukunnassa.
- Etelä-Savon maakuntaliitto osallistunut tiiviisti Itäisen Suomen ohjelman valmistelutyöhön ja pyrkinyt yhteisten itäsuomalaisien kehittämistavoitteiden- ja toimien lisäksi edistämään maakunnan elinvoiman näkökulmasta keskeisimpien investointien toteutumista osana Itä-Suomi ohjelmakokonaisuutta (mm. Tietopyyntö kuntiin Etelä-Savon kärki-investoinnit Itäisen Suomen ohjelmaan 23.8.2024)
- Ohjelman teemat (6): Kestävä kasvu ja investoinnit, Puhdas energia ja digivihreä kasvu, Kestävä matkailu, Osaamisen kehittäminen ja osaavan työvoiman saatavuus, Itäinen Suomi koko Suomen turvallisuuden, huoltovarmuuden ja omavaraisuuden vahvistajana, Saavutettavuuden parantaminen
- Kullekin teemalle koottu liitoista asiantuntijatyöryhmät tukemaan ohjelman valmistelua. Kestävän matkailun teemassa vetovastuu Etelä-Savolla.
- Esitykset tärkeimmistä toimenpiteistä, joiden toteuttamiseksi tarvitaan maan hallitukselta nopeaa reagointia ja rahoituksen osoittamista vuoden 2025 budjettiin julkaistiin Itäisen Suomen yhteisessä huippukokouksessa 13.-14.8.2024
- https://www.esavo.fi/resources/public//Tietoa-Etela-Savosta/Aineistot_medialle/2024/Esitykset_IS_ohjelmaa.pdf
- 13.9 Ohjelman neuvottelukunnan kokous (valmistelun tilanne, matkailu)

2. Maakunnan saavutettavuuden (sisäinen + ulkoinen) parantaminen

- Liikenteen edunvalvontaa ohjaavat Itäisen Suomen yhdessä linjaamat liikenteen kehittämisen kärjet (Itä-Suomen neuvottelukunta 2.3.2023) sekä ja Etelä-Savon maakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma.
- 2024 liikenteen edunvalvonnan keskeisimpinä toimenpiteinä olleet Itäisen Suomen ohjelman valmistelu Saavutettavuuden parantaminen -teemassa sekä Itä-Suomen maakuntaliittojen kanssa tehdyt yhteiset lausunnot ja kannanotot
  - Karjalan ja Savon ratojen parantaminen aloitettava pikaisesti (Itä-Suomen neuvottelukunnan kannanotto 19.2.2024)
  - Lausunto Maantieverkon nopeusrajoitusohjeen päivittäminen, kriteerien vaikutukset (27.6.2024 Väylävirasto)
  - Lausunto kansallisen liikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluinfraohjelmasta (8.9.2024)
  - Vaikuttaminen Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne12) päivittämiseen; pääviestit samat kuin Itä-Suomi ohjelmassa eli perusväylän pidosta huolehtiminen sekä Karjalan ja Savon radan parantaminen.
- Onnistumisena Leppävirta-Kuopio valtuus talousarviossa 180 M€, Savon ja Karjalan radan parantamishankkeiden suunnittelu käynnistyy.
- Syyskuussa 2024 valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma ja sen arviointi lausunnoille
- Lentokenttäverkon ja lentoliikenteen ostopalveluiden turvaaminen
- Maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman päivitys
- Pieksämäki-Savonlinna-Parikkala raideliikenneselvitys
- Mäntyharjun kanava (vaihemaakuntakaava 3. selvitys)
- Tietoliikenne – ja puhelinverkkojen toimintavarmuus

3. EU-aluekehitysvarojen turvaaminen seuraavalla EU-ohjelmakaudella

Edunvalvonnan tavoitteena on

- turvata Itä- ja Pohjois-Suomen alueelliset kehittämistarpeet sekä kansallisessa että EU-valmistelussa
- varmistaa, että Itä- ja Pohjois-Suomen erityisasema EU:n rahoituskriteereissä huomioidaan ja, että
- nykyisten kriteerien lisäksi tavoitteena on nostaa huoltovarmuus ja turvallisuus EU-rahoituksen perusteiksi

2024 toimenpiteissä korostunut Europarlamenttivaalivaikuttaminen edunvalvonnan teemoissa (erityisesti koheesiopolitiikka ja EU-metsäpolitiikka)

- Itä- ja Pohjois-Suomen alueen maakuntien yhteiset EU-edunvalvontatavoitteet (MKH 18.3.2024)
<https://etelasavod10.oncloudos.com/kokous/2024159-6-9646.PDF>
- Mm. Etelä-Savon kansanedustajien tapaaminen eduskunnassa 11.6.2024, Valtionvarainministeri Riikka Purran tapaaminen 31.5.2024
- edunvalvontayhteistyö Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kanssa ja yhteisen EU-toimiston hyödyntäminen
- Kuntaliiton ja maakuntien yhteinen kannanotto koheesiopolitiikan tulevaisuuteen
- Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntajohtajien edunvalvontamatka Brysseliin 24.-25.9

4. Metsäpoliittisen päätösvallan säilyminen alueilla

Vuoden 2024 osalta EU:n metsäpolitiikkaan vaikuttaminen liittynyt keskeisesti EU-vaalivaikuttamiseen.

Itä- ja Pohjois-Suomen EU-kärkitavoitteet, Metsäpolitiikka:

- ”Itä- ja Pohjois-Suomen metsiin liittyvää osaamista tulee hyödyntää jatkossakin osallistumalla aktiivisesti ja ennakoivasti EU:n metsiä koskevaan päätöksentekoon. Lainsäädäntöehdotuksien valmistelussa tulee varmistaa, että IP-alueen metsämaiden erityispiirteet ja metsäsektorin aluetaloudellinen merkitys ovat huomioitu.
- Metsien monikäyttöisyys on keskeistä ilmastotavoitteiden saavuttamisessa ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa.
- Bio- ja kiertotalouden ratkaisut sekä metsäteollisuuden tuotteiden jalostusasteen nostaminen ovat oleellinen osa metsäsektorin kestävyden ja kilpailukyvyn vahvistamisessa.”

<https://etelasavod10.oncloudos.com/kokous/2024159-6-9646.PDF>

5. Matkailuun suunnattavien panostusten kasvattaminen

- Itäisen Suomen ohjelman valmistelu (kestävän matkailun –teema)
  - Asiantuntijatyöryhmässä vetovastuu Etelä-Savolla
  - Neuvottelut TEM:n viranhaltijoiden ja Visit Finlandin johdon kanssa
- Kansallinen Matkailufoorumi
  - Elinkeinoministeri Rydmanin johtamiin kokouksiin osallistuminen 20.3. ja 7.6. sekä edeltäviin valmistelukokouksiin osallistuminen
  - Maakuntien liittojen yhteisen lausunnon esittäminen 20.3. (matkailun turvallisuus)
- Vastaaminen tietopyyntöön: Suomen matkailustrategian vuosien 2022–2023 toimenpiteiden arviointi
  - saavutettavuus, matkailua tukevatoimintaympäristö, matkailun kestävyys ja sisällöt
  - Kohdennettu tietopyyntö Etelä-Savon maakuntaliitolle

6. Osaamisen ja TKI-toiminnan vahvistaminen

- Itäisen Suomen ohjelman toimenpide-esitysten valmistelu maakunnallisessa yhteistyössä (Teema: Osaamisen kehittäminen ja osaavan työvoiman saatavuus).
- Aluekehittämisen keskustelut huhtikuussa 2024 neljänä maakuntien yhteisenä keskusteluna (pohjoinen, itäinen, läntinen ja eteläinen Suomi). Lisäksi kunkin maakunnan kanssa keskusteltiin yhdestä alueen priorisoimasta teemasta. Yhteisten keskustelujen teemoissa painottuivat teollisuuden uudistuminen, vihreä siirtymä, investointien edistäminen, TKI-toiminta sekä saavutettavuus. Etelä-Savon alke-keskustelun (16.4.2024) teemana oli maakunnan TKI-toiminnan vahvistaminen
- Etelä-Savon maakuntaliiton lausunto hallituksen esityksestä laiksi ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (14.6.2024) <https://etelasavod10.oncloudos.com/vhp/202410491.PDF>
- Maakuntien yhteinen kannanotto Business Finlandin näkyvyydestä ja yhteistyöstä alueilla
- Ammatillisen koulutuksen rahoitusleikkausten kielteisten vaikutusten torjuminen Etelä-Savossa
- Maakunnallinen kansainvälistymissuunnitelma valmistelussa syksyn 2024 aikana (kv rahoitus, verkostot & kansainvälisten osaajien veto- ja pitovoima, MDI Public Oy.

7. Energiapolitiikkaan vaikuttaminen

- Itäisen Suomen ohjelman toimenpide-esitysten valmistelu maakunnallisessa yhteistyössä (Puhdas energia ja digivihreä kasvu)
- Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston päätökseksi huoltovarmuuden tavoitteista
- Valtion osoitettava 75 miljoonaa euroa Itä-Suomen hankkeisiin vihreiden investointien potista (Itä-Suomen neuvottelukunnan kannanotto 19.2.2024)
- Maakunnallisen energiasstrategian valmistelu käynnissä ja valmistuu vuoden 2024 loppuun mennessä
- Maakuntaohjelman valmistelussa huomioidaan erityisesti energiainvestointien merkitys

8. Kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistaminen

- Edunvalvontayhteistyötä kuntien kanssa
- Etelä-Savon maakuntaliiton kannanotto valtionosuusjärjestelmä uudistukseen (MKH 18.3.2024) <https://etelasavod10.oncloudos.com/kokous/2024159-7-9723.PDF>
- Saaristolisävalmistelu osana vos-uudistusta, lausunnoille syksyllä 2024
- Vos-uudistuksen infotilaisuus kunnanjohtajille ja kuntien luottamushenkilöille 27.9.2024 (Eero Laesterä)

9. Hyvinvointialueiden tulevaisuus

- Maakuntaliitto ja hyvinvointialue sopineet edunvalvonnan tiivistämisestä
- Kumppanuusstrategia valmistumassa vuoden loppuun mennessä (maakuntaliitto, Eloisa, kunnat, elinkeinoelämän järjestöt)
- Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi (sairaalat) 17.6.2024
<https://etelasavod10.oncloudos.com/kokous/2024178-8-10538.PDF>

10. Monipaikkaisuuden edistäminen

- Aloite Etelä-Savon hakemisesta monipaikkaisen asumisen ja yrittämisen pilottialueeksi

Muuta ajankohtaista 2024...

- Maakunnallisen elinvoimalupauksen valmistelu
- Etelä-Savon alueen kansanedustajien ja kunnanjohtajien tapaaminen 27.8.2024
- Valtion aluehallintouudistus (MKH 19.8.2024)
- Lausunto hallituksen esityksestä ilmastolain muuttamiseksi 18.6. 2024
<https://etelasavod10.oncloudos.com/vhp/202410494.PDF>
- Alueidenkäyttölain uudistaminen: Maakuntakaavan ohjausvaikutus ja yhteensovittava rooli tulee säilyttää (Maakuntahallitusten puheenjohtajien kannanotto 20.3.2024), hallituksen esitysluonnos tulossa lausunnonle vuoden loppupuolella
- vesipuite-esitykseen/direktiivi (Etelä-Savossa pintavesien tila erinomainen)
- Nato/ Etelä-Savo
- Kulttuurin edistäminen Etelä-Savossa